

Повернення. Антологія сучасної прози

КУПИТИ

«Повернення» - це друга антологія сучасної прози від випускників школи Litosvita, тексти до якої відібрало журі у складі Ростислава Семківа, Богдани Романцової та Ганни Улюри.

Спустошені будинки на лінії фронту. Маленькі селища, де смерть - це справжня подія, та великі окуповані міста, що відчайдушно тримаються за життя. Флористка, яка збирає особливі букети для вбраних у чорне, та шкільна вчителька, готова віддати дітям усю себе. Килим, який прожив долю, захопливішу за долі багатьох людей, курка Ребека та навіть історія кохання інопланетян на тлі загибелі цілої планети.

Смерті, воскресіння, самотність, втрати, пошуки близьких і зустрічі з собою - усе це змальовують випускники Litosvita в антології «Повернення».

litosvita

Антологія
сучасної
прози

П
О
В
Е
Р
Н
Е
Н
Н
Я

віх_ола

ПОВЕРНЕННЯ

*Антологія
сучасної прози*

віхОла
Київ · 2025

УДК 821.161.2'06-82

П44

П44 Повернення. Антологія сучасної прози / передм. Ростислава Семківа. — Київ : Віхола, 2025. — 240 с. — (Серія «Худліт. Проза»).

ISBN 978-617-8517-79-3

«Це книжка важливих сенсів, вражаючих прозрінь і жорстоких розчулень, від яких перехоплює подих».

Ростислав Семків

«Повернення» — це друга антологія сучасної прози від випускників школи Litosvita, тексти до якої відібрало журі у складі Ростислава Семківа, Богдани Романцової та Ганни Улюри.

Спустошені будинки на лінії фронту. Маленькі селища, де смерть — це справжня подія, та великі окуповані міста, що відчайдушно тримаються за життя. Флористка, яка збирає особливі букети для вбраних у чорне, та шкільна вчителька, готова віддати дітям усю себе. Килим, який прожив долю, захопливішу за долі багатьох людей, курка Ребека та навіть історія кохання інопланетян на тлі загибелі цілої планети.

Смерті, воскресіння, самотність, втрати, пошуки близьких і зустрічі з собою — усе це змальовують випускники Litosvita в антології «Повернення».

УДК 821.161.2'06-82

Усі права застережено. Будь-яку частину цього видання в будь-якій формі та будь-яким способом без письмової згоди видавництва і правовласників відтворювати заборонено.

ПОВЕРНЕННЯ В ЕДЕМ

Ще від «Одіссеї» ми знаємо ціну повернення. Воно завершує квест, підсумовує пригоди, є фінальною точкою багатьох сюжетів. Власне, це останній штрих сюжету, крапка, після якої вже нічого розказувати, — історія або завершується повністю, або час починати нову книжку.

Повертається біблійний Блудний син, постійно повертаються зі своїх коротких виправ Дон Кіхот із Санчо Пансою, повертаються з мандрівок Більбо та Фродо з Семом. Повернення означає спокій. Бо повертаються завжди додому.

Інколи цей дім буквальний — рідні стіни — й тоді, що довше ти був відсутній, то більше накочуються тривога й ностальгія: адже тепер усе не так і зміни могли трапитися надто різючі. Чи це тепер твій дім? Хто на тебе там чекає? Чи взагалі там іще пам'ятають тебе? Болючі питання, знані ще Одиссею, що прибився додому, втративши все, жебраком, якого не зразу й упізнати.

Проте ще болючіше, коли прагнеться повернення в дім символічний — наприклад, у світ дитинства, куди ходу вже точно немає. Залишається хіба «тримати зв'язок» із тим далеким часом і простором, згадувати його через окремі предмети-спогади — фото, книги, улюблені горнятка чи давно облишені іграшки. Прочитайте «Зайчика» Анастасії Шапоренко і ви зрозумієте силу маленького шматочка плюшу, що здатен бути посередником між реальностями, зшивати воєдино світи уявного та символічного. Крихітні речі будуть запорукою повернення — мрією про Золотий час, навіть коли твій дім порожній, у місті незатишно, а головний звук твоєї країни — це сирена повітряної тривоги. Ми дивимося на маленьку амфору, придбану свого часу в кримському Херсонесі, й повторюємо собі: все ще буде.

Так само колись українські емігранти, перетнувши океан, більш як пів сторіччя тому, після великої війни, говорили, одягаючи єдину вивезену з рідної землі вишиванку: Україна повернеться. І вона повернулася.

Повернення насправді дуже оптимістичний жест.

*

Кожна яскрава візія майбутнього містить часточку ідилії минулого. Бажання повернути найкращий із часів може бути настільки сильним, що хтось здатен навіть на вкрай ризиковані вчинки, щоб тільки відчувати себе молодшим, енергійнішим, сповненим надій — прочитайте «Віточку» Ганни Дем'янюк, що відкриває цю збірку, й переконаєтеся.

Але це книжка про багато повернень. Це нова тенденція, не аж така видима ще навіть рік тому. Перший конкурс короткої прози від письменницьких курсів LITOSVITA завершився збіркою «Переступи», яка, логічно, осмислювала розлам, наявність певної межі та її долання — тобто рух назовні, можливо, в невідоме. Так, вона відображала світ, що поділився на до і після, світ, що зненацька втратив своє узвичаєне тривання й у якому довелося робити непрості вибори, часом небезпечні. Хтось так і залишиться за межею розламу, не маючи змоги, нагоди чи сил подолати його в зворотному напрямку. Але цьогорічний конкурс вказує вже на зовсім іншу тенденцію — бажання повернення відверто чи приховано проступає крізь більшість текстів. Багато в чому утопійне, але на те воно й бажання.

Ціла галерея повернень чекає на нас у цій збірці. Повертаються, щоб знайти останнє вціліле дерево, персонажі оповідання «Мітка» Яни Сасіної; успішна Олеся з оповідання Ірини Зеленої «Найкрасивіша дівчина в селі» повертається, щоб зустріти давню подругу Люду; повертається на Мангеттен оповідачка «Матрикарії з Восьмої авеню» А. Кассандриної; повертається на могилу дідуся персонажка оповідання «Сльози змій» Олександри Совської. Здається, сучасним авторкам і авторам украй важливо знати, що десь у просторі існує місце, куди можна повернутися — нехай навіть це місце віддалене чи доступ до нього утруднено. Важить потенційна можливість бути там знову.

*

Часто повернення веде до переоцінки взаємин між людьми та навіть між цілими поколіннями: по-новому бачить свою бабусю оповідачка «Карамелі із валідолом» Дарки Батинської, інакше в часі війни звучать слова матері, звернені до персонажки оповідання «Жовтий дім»

Катерини Холод; здається, разом із такою переоцінкою настає усвідомлення втрачених можливостей, проте, рівночасно, з'являється розуміння, що втрачено не все, й у майбутньому, яке все ж таки має бути, ще можна надолужити чи хоча б зберегти вже наявне. Переважна більшість фіналів оповідань — відкриті, а отже, хоча б частково щасливі. Навіть коли скінченність наголошено й ціла «стара» Земля от-от має зникнути, як в оповіданні «Sinus Amoris» Уляни Кривохатько.

Окремі оповідання просто намагаються зафіксувати ту ностальгійну реальність, що, можливо, вже й існує тільки на сторінках цих текстів. А проте вона зберігає принадність, є ідеальним простором для оповідачів — зафіксованою в словах ідилією. Так у «По-людськи» Марії Баглай, «Про природу» Вікторії Фещук, «Квітковому ринку» Наталії Торбич, «Ребеці» Марічки Косійчук. А в «Ковер-Кавьор--Килим» Вікторії Климчук-Длугач провідником до такої реальності стає предмет з історією, який, навіть зникаючи, продовжує наголошувати цей зв'язок. У цьому оповіданні, як і в «Замальовках з повномасштабки» Олега Андроса реальність довкола персонажів незатишна й трагічна, але ностальгійний світ усе одно десь існує — як не в спогадах, то в снах чи мріях про майбутнє.

*

Нарешті, є група оповідань, в яких повернення зреалізовано засобами фантастики, абсурду чи гумору (як правило, чорного — такі часи). Близька людина може повернутися в подібі кота, як у «Босими ногами по камінню» Іванни Дмитрук, мама здатна наполягати на своєму навіть зі значної віддалі, що бачимо в «Матері пана Мюріца» Ірини Міщанчук, а відвідини бабусі можуть перетворитися на подобу комічного трилера, як у «Хутряних капцях» Юлії Желізко, й не менш небезпечним є повернення в клас після останнього дзвоника, як у «Банкеті» Юлії Ільченко.

Парадоксально, але повернутися можна й у вимір, у якому ніколи не був — бо ти, насправді, повертаєшся до своїх, як повертаються «в зграю» бійці з оповідання «Вовчий пастир» Мальви Київської. Це книжка важливих сенсів, вражаючих прозрінь і жорстоких розчулень, від яких перехоплює подих.

Читайте її. Більшість імен ви ще побачите на палітурках книг у наступні надцять років. Адже ті, хто вже зараз може писати так проникливо, так насичено й захопливо, вочевидь, не покинуть цієї дивної справи — переповідання своїх та позичених історій. Це вартісна робота: скласти слова у фундамент нового світу — світу, який настане, коли сирени стихнуть, коли найчарівніший із садів знову розквітне для нас — світу після повернення.

Ростислав Семків

Ганна Дем'янюк

Ганна Дем'янюк (справжнє ім'я Ганна Плешивцева) — письменниця, фельдшерка-акушерка за фахом, 5 останніх років працює в ІТ. Новела «Віточка» — перший опублікований твір авторки.

<https://www.facebook.com/share/1BPVZPcBx4/?mibextid=wwXIfr>

Віточка

Я зустріла її на художній виставці. Налетіла на мене ненароком, коротконога й неуважна, гепнулась головою мені в груди.

«Сліпа корова», — подумала тоді.

— Це ви мені вибачте, — відповіла вголос.

— Як? Норм? — питає, киваючи на картину навпроти.

«Непотріб», — думаю собі й знизую плечима.

П'ятнадцять років ходжу по галереях, аби подивитися на роботи новачків і вдоволено пирхнути — «я можу краще!» От і зараз переді мною прохідний взірець сучасної творчості, де широкими масними мазками простою, аж дитячою технікою слоїться абстракція рожевим і помаранчевим, переходячи градієнтом у брудно-червоний — Марк Ротко для нужденних.

— Це я на конкурс! — досі пищить вона поблизу, і тоді посправжньому її оглядаю: не більше двадцяти, низька, пухка, як великоднє тісто, блідоока, блідоволоса — міль, констатую.

— Хочу грант! — от причепилася ж, бляха!

Вона ще щось лопотіла про те, що це експеримент, і те, яка вона щаслива, що «виставили».

Я не слухала, нетерпляче кивала у відповідь, дратуючись її наполегливості.

Мені давно було нестерпно спілкуватися з художниками. Будь-який, навіть незначущий, що особливо соромно було приймати, чужий успіх підкреслював усі мої згаяні роки. Хірургічним софітом підсвічував мій вік і творче безпліддя.

Завжди марилося написати щось значне, від чого в самої перехопить подих. Я старалася, правда старалася. Сідала за мольберт вранці й ввечері, твереза й п'яна, щаслива й до основи розтрощена, але завжди виходило не те й не так.

Підлога моєї домашньої майстерні вже вщент заслана дерев'яними уламками, клаптями полотен, зламаними олівцями, розпатраними

пензлями — результатами істерик. За років п'ять таких потуг та пошуку справді значущого сюжету пішла на примирення із собою, вирішила, що поки нарощую, нагулюю натхнення, розминаюся перед стрибком. Потім за інерцією минуло ще п'ять, а далі ще п'ять, і ось я тут, слухаю цю вискочку й киваю, — ага-ага, а хочеться крізь зуби з присвистом — закрий пиздак!

Тарас мені такого не пробачить. Відведе під руку кудись у закапелок, спершу повільно, прилюдно вдаючи світську бесіду, потім нарощуючи крок, і нарешті гепне до стіни.

— Тоню! Прикуси язика! — скомандує злим шепотом, дихнувши звичним, остогидлим ментоловим ополіскувачем. Хоча якщо буде в доброму гуморі, то просто знову пожартує своє дурнувате: — Ти гірка, мов дупця огірка!

І мені коштуватиме неабияких зусиль не зарядити йому по яйцях.

А з Тарасом мені сваритися не можна — маю великі плани на його галерею. Він давно не пише, отже мені не боляче, просто викладає студентам і володіє найбільшою місцевою галереєю. Мені подобається спати з кимось більш успішним, тоді не так гуде власна порожнеча. Ти ніби присмоктуєшся до цього чужого успіху, пришиваєш його грубим швом до власних досягнень і ходиш тоді таким радісним Франкенштейном. Я тільки в сорок зізналася собі в цьому первинному мотиві. Щоправда, першою мені це озвучила психологиня, обережно назвала це «гіпотезою», а далі я вже не слухала, хряснула кришкою ноутбука, аж по корпусу поповзла тріщина. Це була перша й остання наша бесіда.

Але дійсно, лягаючи з ним у ліжко, гойдаючись у нудній п'ятихвилинній штовханині, я марила, що успіх у мене в кишені. Треба лише написати бодай щось, впіймати нарешті той наркоманський кайф натхнення, що не згасне ще при підготовці, як бува зазвичай. Тоді Тарас обов'язково мене «виставить», просуне, я автоматом отримаю від нього «зелене світло». Щоправда, поки я отримувала лише хронічну молочницю.

Того вечора приїхала до нього без попередження.

— Що то в тебе за мала балакуча така? — запитала вже вдягаючись, підсмикуючи панчохи.

— Завидно? — гикнув дурнувато, вишкірив зіпсовані зуби, і я фізично відчула, як це питання мене штрикнуло, точно поцілило кудись у сонячне сплетіння.

Стримавши бажання хряснути дверима й взутися вже на порозі, розвернулася й спокійно пішла на вихід, боляче закусивши губу.

— Роботи твої їй показував. Останні, восьмий рік, портретне. Пищала, аж всцикалася. Не казала тобі?

Я згадала, що зовсім її не слухала, навіть пішла, здається, посеред якоїсь її розповіді.

— Ще й номер твій дав. Сама ж просила давати таким... фанатичним.

Отже її звуть Віточка, їй дійсно двадцять, і я ніколи нікому не зізнаюся, як насправді гаряче чекала на її дзвінок, як потребувала почути анонсоване Тарасом захоплення. Поки вона, саму себе перебиваючи, хвалила мій класичний натуралізм, я часто кашляла, щоб приборкати тремтячий, налитий слізьми голос.

«Не така вже й вискочка, цілком собі стерпна мала», — вирішила після розмови, а потому вперше за пів року зайшла до майстерні. Замела, зібрала сміття, провітрила. Дорогою з кімнати до кімнати попутно ловила себе в дзеркалах та помічала, що до мене повертається цей професійний погляд, третє художницьке око, яким у всьому бачиш композицію, а кожен колір інтуїтивно розбираєш на інші, які треба змішати, щоб його видобути. Багато білого, навпіл менше жовтого й червоного та зовсім трішки синього для моєї блідо-золотавої засмаги, сміливіше із червоним для вуст, щік та долонь, та із синім — для помітної крізь білизну ніжно-пурпурової статевої пігментації.

Я пристала на її пропозицію встановити месенджер для постійного зв'язку. Нащось він був їй потрібен, цей постійний зв'язок, і мені, якщо зізнаватися лише собі й пошепки, — теж. Спершу дратувалася її ідіотській манері тенькати повідомленнями довжиною в одне слово, але звикла. Терпіти я вмію, терплю ж якось бачити над собою освинілу Тарасову пику, його хрестик, що ляскає мені підборіддя з кожним лінивим поштовхом. Терплю верескливі інтонації, коли сварить, бо забула якусь його дату, сорт вина чи прохання, і терплю, щоб не гаркнути зізнанням, як мені срати на все це насправді, я ж навіть не намагаюся запам'ятати.

Повернула мені ця Віточка внутрішню осанку, свіже повнокровне відчуття, що в мене насправду все ще попереду. Яюсь я навіть вицідила якийсь тривіальний компліментик її роботам. Нехай порадіє, вона ж однак мені не конкурентка, не прищемить мого самолюбства своїми смугастими каляками.

Віточка дійсно зраділа та відразу ж запросила в гості показати решту робіт.

Я прийшла парким передгрозовим ранком до скромного двоповерхового будинку трохи за містом. Відчинила її огрядна срібнокоса мамця, пахла ліками та пряним борщем, кивнула на сходи.

— Там вона, постукаєте.

Віточка відчинила відразу, немов чатувала, та вмить затраснула двері, побачивши, що з кімнати навпроти вийшов батько — приземкуватий чоловік з гострим уважним поглядом.

— Драстя! — кинув мені. — Ич! Тайни там якісь у доці! Сікрети! Молодьож! — додав демонстративно голосно, гепаючи сходами вниз.

Двері знову розчахнулися, вона різко смикнула мене за руку, і я ввалилася всередину.

— Не можна, щоб бачив! Не можна сюда пускати! — пояснила пошепки, далі цмакнула мене в щоку й відступила.

Пахло застояним дівочим потом, олійною фарбою, чимось кислим, мабуть, із розірваних, обліплених мошкаркою сміттєвих пакетів під дверима.

В одному кутку лежав матрац зі скуйовдженою ковдрою, у іншому — стіл зі стосом коробок від піци. За полицею було широке підвіконня, куди вона нагромадила все, що мала, починаючи з розчинників для олії і медіумів для акрилу, закінчуючи зім'ятими прокладками «щоденками», рожевими бритвочками й коробкою від фалоімітатора. Мольберт і з десяток накритих тканиною полотен стояли біля протилежної від входу стіни.

— Неприбрано тіки. Нічо? — спитала вона, змітаючи зі стільця купку одягу, щоб звільнити для мене брудне сидіння.

«Оце так засранка», — подумала я.

— Не переймайся цим. Ні-ні, я постою.

— Ви готові? — урочисто спитала Віточка й підійшла до полотен.

Один лиш рух. Один цей її рух, коли осмикнула з них ту замусолену ганчірку, і мені забракло повітря, я важко опустилася на той її загиджений стілець.

Сіла й всім тілом заболіла. Вернувся непозбувний присмак гастритної печії, відчула, як намуляли підбори.

— Це чие? — спитала в надії, що вона їх просто позичила чи вкрала, що просто збрехала, силкуючись справити враження.

— Майкла Джексона! — заіржала. — Моє, канєшно! Тепер ви пойняли, чого не хотіла, щоб батя?.. Як побачить — мені хана... і їм хана! Похоже на ваше трохи, правда?

Я мовчки кивнула й ковтнула гірку слину.

— Отож! А ви наче чимсь розстроєні, — не затикалась вона. — Мо' водички? Я можу щось зробити?

«Здохнути, — подумки відповіла я. — Ти можеш здохнути, і мене попустить».

Трохи отямившись, вийняла телефон — помічний жест, коли нестерпно хочеш втекти, а справжню причину називати — ні.

— Просто забула дещо. Робота. Піду вже.

— Мо' борщику? — спитала її матір мені в спину.

Надворі густо поливав дощ, стояв рябою завісою. Забувши, де залишила машину, я тинялася навмання незнайомими розбитими стежками. Взуття швидко набралось води, і я уявила, як вона підіймається — литки, коліна, стегна, вище й вище, тепла серпнева вода. Я б тоді слухняно втопилася, навіть не подумала би плисти чи рятуватися.

Їхала за кермом ніби вперше — здригалася від клаксонів, забувала дивитися в дзеркала, плутала педалі задерев'янілими ногами.

Вдома відкоркувала вино, відчула, що без допінгу мені цього не перетравити.

Гортала нашу переписку, ніби вперше знайомлячись, дивилась на Віту крізь зовсім іншу оптику.

— «Понімаю, — коментувала вона мої одкровення про те, як складно поєднувати творчість і далеку від мистецтва роботу. — Треба вседно себе заставлять», — додавала три жовтих писки з незрозумілими мені емоціями.

— Та що ти можеш там «понімать»? Ти! Засранка! Задрипанка! — заголосила в стелю я, жбурнувши телефон у стіну.

Зі своїми погризеними нігтями, цим дебілкуватим акцентиком! Що ти можеш там понімать у свої двадцять?!

Понімать як воно, коли одній тобі треба себе вигодувати й вдягнути, всадити в більш-менш пристойний салон! Вмити, напудрити, обколоти, щоб зберегти контур лиця, щоб не поплив по-бульдогому як у твоєї, Вітко, матері! Відчувати ті ін'єкції ніби помножений на десяток укус джмеля! Чи тебе коли-небудь жалив у пику джміль, тупорила ти суко?!

А що ти можеш знати про «заставлять»?

Всміхатися, фліртувати, знаючи, що за годину це жирне цабе у світі мистецтва, не соромлячись водія, не зважаючи на твою породу й слабнучі заперечення, візьме за шию, за потилицю, нахилить твою голову до вже розстібнутого ремня.

А коли, не попрощавшись, піде, його водій подасть тобі серветки, щоб витерла розмазану помаду, і спитає:

— Дорого берете?

І лише тоді, відповівши йому дзвінким ляпасом, відіграєшся й лише з ним перестанеш почуватися повією!

От що значить — заставлять!

Я відчула, що найбільше мене в ній дратує простота. Ця легкість, з якою приймає власне тіло й незаможне походження. Відсутність компульсивного, завжди не на свою користь порівняння з іншими, відсутність зусилля здаватися краще.

От я, пішовши у світ великий, кипуче соромилася усього свого єства, свого походження.

Тому навчилася елегантно обгортати голову напівпрозорим, чорним, ніби вдовиним шаликом, носити підбори, щоб ходити нарешті граційно, бо на пласкому ходу звично переносила вагу вперед і несла, що називається, «раму», немов на «стрілку» за гаражами. Звикла затискати сигарету між середнім та вказівним і лише на самоті звично брати мов ручку — великим та вказівним.

Стала тою, кого батько з презирливим пирханням, у виразній класовій ненависті називав «фіфа».

Зреклася походження, але ще мала тригери, особливі слова, що про нього нагадували, наприклад: «маргінал, шпана, зеківське поріддя». Почувши їх навіть ненароком у чужій бесіді, інстинктивно сутулилася й червоніла, як бувало в дитинстві, коли чула, як сусідка пояснює новій подрузі на лавці, «чия» я буду.

За вікном сутеніло, я вже висохла й накричалася до хрипоті.

Лягла в ліжко, кортіло вмить заснути, забути важкий день, наше знайомство, забути відчуття приниження й пустоти, немов ця мала мене обікрала. Бо воно насправду так і було. Вона втілила ідеї, котрими я завагітніла приблизно в її ж віці, виношувала й раділа, бо не знаходила достоту схожого.

Я жодного разу так і не поцілила в якусь грошову премію чи грант. Ця відсутність нехай слабенького, але все ж прикорму мене й переломила.

Набридло снідати юшкою швидкого приготування та попаломницьки ходити пішки, бо завжди мусила обирати між їжею та проїздом — пішла в кар'єру.

Нехай не зараз, думала, потім, чекайте, ще народжу, ще здивую, ще всіх вас виїбу! Аж тут вона — товста, негарна, кривомовна, із чорними півмісяцями бруду під нігтями, взяла й так легко, завиграшки народила. Тепер я порожня, моя розтята утроба кровить та клекоче невгамовним боєм. Я спробувала заколисати, зацитькати його спогадами про дрібні успіхи й пророцтва викладачів, але тепер ця звичка робила мене ще більш жалюгідною.

Я домовилася із собою, що, щоб не спопеліти від кипучої несправедливості, — прийму це як знак, що зустріла Віту для стимулу, щоб мене отямило й шмагонуло, аби нарешті розім'яла отерплий потенціал.

Потому я зварила міцної кави, взяла цигарки й пішла до майстерні.

Закріпила на мольберті ватман, змусила себе почати відразу, без прелюдій, ніби стрибаючи в схололий нічний басейн, коли кожна думка про стрибок зайва, бо завжди змушує інстинктивно гойднутися назад.

Штрихувала окремі ескізи — око, блискучі вишкірені зуби, дівочу кисть, що називається «ставила собі руку». За дві години роботи на долоні вже намітилася сіра графітова смужка, а на фаланзі середнього

пальця олівець натер гарячу червону плямку, що в разі регулярної праці знову знайомо загрубе мозолею. Розчулено усміхнулася цим давно забутим художницьким міткам. На світанку придавило втомою, відчула гарячу похмільну голову, гуло бодем натруджене зап'ястя. Порахувавши, що до будильника лишилося чотири години, вирішила відвести їх на сон.

Підвелася в загуслому колихкому цигарковому димі, розім'яла затерплі ноги, відійшла вбік, щоб вперше оглянути результат.

Згадала слова Тараса: «Перспектива безперспективна, пропорція непропорційна». Так він, посміюючись, описував найбільш недолугі роботи своїх малих на репетиторстві. І хоч мені завжди смішно й солодко було виявляти чужу нездарність, цьому жарту я всміхнутися ніколи не могла.

Боялася, що, через брак регулярної практики, у мені колись таки зламається внутрішній навігатор, інтуїтивне відчуття пропорцій. Тепер мій страх ожив, задихав, проступив на папері впевненими перекошеними контурами.

Стало кипуче себе шкода, дарма натомлену, сонну, з гострим бодем у попереку від непорушної сутулості, якій ще добру годину шарпатися в ранкових заторах. Тихо заплакала, боляче вкусивши кулак.

Написала шефу, що захворіла. Можу ж я «захворіти» раз на три роки, до того ж мені дійсно давно не було так погано.

Розбудив телефон, я підняла обличчя з мокрої подушки, наосліп прийняла дзвінок, лаючи недоумка шефа, що його завжди так інвалідизує моя відсутність.

У слухавці гомоніла Віта:

— Чуєш? — почала голосно, перекрикуючи музику. — Я грант виграла! Казала тобі, помниш? Мене вибрали! Ви-бра-ли! Грошей дадуть, в Іспанію повезуть. Нахуй НУХТ, батя дав добро! Вже заяву написала! Ало? Чуєш? Вадіку, ану зроби тихше! Приїжджай празнувать! — вона п'яно ковтала приголосні й перейшла на «ти».

Я кинула слухавку, впала обличчям у подушку й глухо заверещала.

Віта передзвонила, телефон гув, їхав по тумбочці.

Я зірвалася на ноги, розчахнула двері майстерні, скривилася, зиркнувши на нічну роботу, і поцілила в неї попільничкою. Мольберт гойднувся, впав, по паперу розсипались пожовклі недопалки.

Мов ошаліла ходила з кімнати до кімнати, штурхаючи все, що траплялося на очі.

Зайшовши до ванної, застигла перед дзеркалом — червона, розпатлана, з налиплими на обличчя пасмами. Сліз вже не було, була зсудомлена щелепа, до білих плям стиснуті кулаки.

Відсапавшись, написала Віті:

«То щось зі зв'язком. Ти вдома?»

Вона відповіла швидко:

«нв»

«бля»

«ні»

«мо' пізніш заїду»

«ду»

«а шо»

Я не відповіла, пішла під холодний душ, щоб остаточно охолонути, загартувати себе перед боєм. Поки товклася в заторі, репетирувала свою промову, навіть не нафарбована, з нашвидкуруч заколотим вологим волоссям.

Приїхавши, настирливо гупала у двері, поки не почула, що її старі нарешті заворушилися по той бік.

Відчинив Вітин батько.

— Нема! Празнувать поїхала.

— Шкода. То, якщо я вже тут, може, ви пару слів мені скажете? Треба для статті. Віта не казала вам?

З-за його плеча визирнула заспана дружина.

— Заходьте. Чайку?

Почала нетерпляче, не чекаючи, поки всядуться за стіл:

— Порно ж складний жанр, знаєте. Не всі зуміють, тут талант треба.

— Вони презирнулися, припинили шуміти кухонним приладдям. — Найкраще Віті вдається статевий член, ой, перепрошую, хуй! — так Віта його називає, — я чеканила кожне слово, мов цвяхами вбиваючи в їхні голови правду про їх пізнє намолене дитя.

— Неси ключі! — зненацька гаркнув чоловік, аж ми обидві здригнулися.

— Володь, Віта ж не хоче, щоб ми...

— Бігом!

— Помойку встроїла! — буркав він, зайшовши в доньчину кімнату. На підлогу щось гупало з різною силою, мов гилив ногами увесь той розгардіяш, аж раптом змовк. Настала тиша, густа й багатообіцяюча.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ